

Kompetensutveckling inom äldreomsorgen på Kungsholmen inom ramen för stimulansmedel - Årsredovisning 2010

1. Bakgrund

Kungsholmens stadsdelsnämnd har beviljats medel från Socialstyrelsen för att kompetensutveckla personal som arbetar nära de äldre inom vård- och omsorgsboenden och hemtjänsten samt insatser för bättre vård- och omsorg om äldre personer.

Förvaltningen har erhållit statliga medel för utveckling inom ramen för dels Kompetensstegen med ca 3,5 mkr under 2006-2008 dels Stimulansbidrag med ca 16,6 mkr under 2006-2008 och ytterligare 6 076 tkr för 2009. Från 2010 har stadsdelen tillförts ytterligare 2 845 tkr för fortsatt arbete med att höja kvaliteten inom äldreomsorgen. Enligt reglerna får Stimulansbidrag som inte förbrukats 2007 -2010 även användas under 2011. För stadsdelsförvaltningen innebär detta att för verksamhetsår 2010 finns totalt 10 422 tkr att fördela mellan olika projekt aktiviteter. Totalt 27 projekt, såväl kvarvarande projekt från 2007 och 2009 som nya projekt 2010.

2. Projektorganisation och verksamhet 2010

Projektorganisation och deltagande utförare och verksamhet under året framgår nedan.

Styrgruppen

Styrgruppen för kompetensutvecklingen på Kungsholmen har haft 4 protokollförda sammanträden under året.

I gruppen har ingått företrädare på central nivå från Attendo Care, Carema Omsorg, TemaBo, HSB Omsorg, Olivia Vård och Omsorg, och från stadsdelsförvaltningens äldreomsorg.

Samarbetsgrupp/Utvecklingsgrupp

Med syfte att samordna projektens utvecklingsaktiviteter med den utveckling som pågår i utförarnas reguljära verksamheter har styrgruppen tillsatt en samarbetsgrupp. I gruppen ingår deltagare med utvecklingsansvar från dels privata utförare dels stadsdelens äldreomsorg.

Gruppen som består av företrädare för Olivia Omsorg AB och TemaBo samt den samordnande projektledaren har under året haft både formella och informella möten kring olika samarbetsfrågor. Bland annat har diskuterats om och hur projektets arbetssätt och

erfarenheter kan och ska implementeras i verksamheten efter projektavslut. Denna fråga kommer att behandlas vidare under 2011.

Projektgruppen

I projektgruppen ingår cheferna för de i kompetensutvecklingen ingående utförarenheterna.

Gruppens uppgift är att på enhetsnivå följa och bedöma resultatet av genomförda satsningar samt samordna och prioritera vilka projekt och aktiviteter som skall planeras framåt.

Projektgruppen har under 2010 haft fem protokollförda sammanträden.

Totalt 12 utförarenheter inom Kungsholmen har deltagit under året. Av dessa har nio enheter drivits i privat regi och tre i förvaltningens egen regi.

- 5 Vård- och omsorgsboenden
Attendo/Alströmerhemet, Egen regi/Serafen, Carema/S:t Erik, Attendo/Solbacken och Bruka äldrevård/Herden
- 2 Servicehus
TemaBo/Fridhemmet, Egen regi/Pilträdet
- 5 Hemtjänstutförare
Attendo Kundval, Carema Care Kungsholmen, Egen regi/Hantverkargatan, HSB hemtjänst, och Olivia hemtjänst.

Under 2010 har utvecklingsatsningarna haft formen av dels större gemensamma projekt och utvecklingsprogram som leds av projektet centralt (6), dels mindre lokala projekt som leds av projektledare på utförarenheterna (14). Under 2010 har ytterligare projektmedel tillfört stadsdelen för nya projekt (7). I det som följer presenteras de olika satsningarna översiktligt.

3. Gemensamma projekt

Under 2010 har 6 gemensamma projekt drivit utveckling inom olika områden. De gemensamma projekten har genomförts under ledning av projektet centralt och vänt sig till alla utförarenheter som ingår i Kompetensutvecklingen.

Social dokumentation steg 6 och 7

SoL Handledare

13 handledare har under året varit frikopplade för stöd och utbildning i SoL dokumentation utifrån ett kontaktmannaskap på respektive utförarenhet. Handledarna har varit frikopplade från sina ordinarie uppdrag under två tremånadersperioder, 15/2-15/5 och 27/9-15/12 2010. Dessa handledare har lång erfarenhet av att handleda och har återkommande sedan våren 2008 varit frikopplade för sina handledaruppdrag. Två av

dessa handledare har under 2010 lett tre kurser för utbildning av fler handledare eller kamratstödjare på arbetsplatserna.

Handledarna och projektledningen har haft träffar regelbundet för support och stöd under processens gång. Fem nätverksträffar har genomförts där handledare, ansvariga chefer och projektledning samt företrädare för beställarenheten deltagit för att utveckla kontakt och samarbete med syfte att förbättra den sociala dokumentationen. Två gemensamma kvalitetsuppföljningar har genomförts av dokumentationen. Projektet tillsammans med beställarenheten på Kungsholmen har tagit fram en lokal rutin för dokumentation enligt SoL på Kungsholmen.

Handledarutbildning 2010

Tre kurser, två fördjupningskurser för handledare på våren och en kamratstödjarkurs på hösten, har genomförts. Kurserna har omfattat 7 respektive fem kurstillfällen med mellanliggande tid för studier på respektive arbetsenhet. 34 omsorgspersonal har deltagit. Under 2011 planeras start av ytterligare två kamratstödjarkurser.

Totalt har projektet till och med december 2010 arrangerat sju kurser och utbildat ca 76 vård- och omsorgspersonal till handledare eller kamratstödjare vid 12 olika utförarenheter på Kungsholmen .

Personal med grundutbildning i dokumentation enligt SoL

I december 2010 hade ca 50% (320) av omsorgspersonalen vid de boendeenheter som ingick i dokumentationsprojektet genom handledare erhållit en grundutbildning i social dokumentation enligt definition för grundutbildning nedan.

Med grundutbildning i socialdokumentation avses:

Den anställda skall vara förtrogen med att arbeta i journal, genomförandeplan och journalanteckning. Förstå inloggning och lagar som styr samt känna till levnadsberättelse. Har fått träna/arbete med dokumentationen utifrån sitt kontaktmannaansvar.

Demensutbildning

Reminiscens – Fördjupad demensutbildning på två boenden

Under året har en kurs fördjupad demensutbildning med handledning genomfört vid två boendeenheter på Alströmerhemmet och Herden. Kursen samlade 16 omvårdnadspersonal och tre sjuksköterskor. Utbildningen förmedlar ett jagstödande bemötande och förhållningssätt i mötet med demenssjuka.

Utveckla Demensteam inom hemtjänst och servicehus - Nätverksträffar för demensteam

Under hösten har två nätverksträffar genomförts som introduktion till ett utvecklingsprojekt med syfte att stödja ett införande av demensteam på Kungsholmen. Tanken är vidare att genom införandet av demensteam på Kungsholmen skapas bättre grund för att utveckla kontakt och samarbete med beställarenheten och på sikt med

primärvården. Vid de introducerande nätverksträffarna deltog 20 personal från fem utförarenheter, anhörigkonsulenten och beställarenheten. Fyra utförarenheter har anmält intresse att delta i projektet, Attendo Kundval, Olivia hemtjänst, Fridhemmet och Olivia hemtjänst samt anhörigkonsulenten och biståndshandläggare från förvaltningens beställarenhet. Projektets planeras pågå under 2011.

Implementering av socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom

Projektet har under hösten i samarbete med Stiftelsen Stockholms Läns Äldrecentrum lämnat information om de nationella riktlinjerna till chefer, biståndshandläggare och demensteam.

Implementering av demensriktlinjerna tillsammans med landstinget lokalt

Kungsholmens stadsdelsnämnd har tillsammans med landstinget på länsnivå erhållit medel för att driva gemensamt samverkansprojekt. En introducerande samverkanskonferens för företrädare för stadsdelsförvaltningens äldreomsorg och hälso- och sjukvården lokalt har genomförts under december med gemensam genomgång av de nationella demensriktlinjerna. En plan för gemensamt samverkansprojekt skall presenteras i februari 2011. (Se avsnitt 5 Nya projekt)

Måltidsprojektet

Kostutbildning för kontaktmän med samordnande ansvar för måltider inom hemtjänst och servicehus

Under våren 2010 har en pilotutbildning för kontaktmän med måltidsansvar inom hemtjänst och servicehus genomförts. Utvärderingen pekade på ett lyckat resultat och ledde till att sex kurser genomfördes under hösten 2010. Kurserna har omfattat sex halvdagar med olika teman samt två gemensamma nätverksträffar där även cheferna deltog.

Syftet med utbildningen har varit att förbättra måltiderna för äldre som bor i ordinärt boende och utveckla deltagarna i rollen som kontaktmän. Kurserna har samlat ca 60 deltagare. Kursutvärderingen har pekat på behov av fördjupning med fokus på undernäring. Ytterligare satsningar inom området planeras till våren 2011. Redovisning framgår av bilaga 1.

Uppsökande Hembesök hos äldre/metodutveckling

Projektet syftar till att utveckla en fungerande metod för uppsökande verksamhet inom äldregruppen som kan användas i det uppsökande arbetet och integreras i den ordinarie verksamheten inom stadsdelens beställarenhet. Projektet har startat under sista kvartalet 2009 och avslutats i december 2010. Projektet är en fortsättning på projekt Uppsökande hembesök hos äldre på kungsholmen vilket startade 2008 har avslutats i juni 2009. Redovisning fram går av bilaga 2.

Läkemedelsgenomgångar

Utbildning för sjuksköterskor

Två kurser i läkemedelsgenomgångar för sjuksköterskor inom stadsdelens vård- och omsorgsboenden har genomförts under året. Utbildningen syfte är att öka läkemedelsgenomgångarna och minska antalet läkemedel för de äldre samt ge sjuksköterskorna kunskap och verktyg för att kunna initiera och stötta läkemedelsgenomgångar. 27 sjuksköterskor har fått utbildning vilket innebär ca 90% av sjuksköterskorna inom vård och omsorgsboenden på Kungsholmen. Projektet är avslutat i december 2010. Redovisning framgår av bilaga 3.

Läkemedelsgenomgångar/Läkemedelskedjan Serafen

Projektet har genomförts på två avdelningar vid Serafens vård – och omsorgsboende med avsikt att pröva en modell för kvalitetssäkring av hela läkemedelskedjan. Projektet är avslutat i december 2010. Redovisning framgår av bilaga 4.

Stöd, uppföljning och utvärdering – Nätverk för delprojektledare och chefer

Nätverk för stöd och uppföljning av lokala projekt

Kompetensutvecklingen har under året kommit att omfatta 27 olika projekt. Nätverket för stöd och uppföljning har varit ett gemensamt forum för projektledningen och lokala delprojektledare att underhandla och utvärdera de olika projektens resultat. Vidare är tanken att nätverket även skall samla projektledarna för stöd och erfarenhetsutbyte kring utveckling och projektresultat. Under 2010 har nätverket träffats vid 4 tillfällen. Utvärdering kommer att göras under 2011.

Projektavslut med Öppet Hus

I december 2010 hade projektet ett Öppet hus för att med ett urval av de projekt som avslutats under perioden 2007-2010 presentera resultat och effekter i arbetet med äldre på Kungsholmen. Vid Projektavslutet presenterade 20 projekt sitt arbete. Delprojektledarna var på plats och svarade på frågor. Ca 70 personer besökte öppet Hus.

4. Lokala projekt

14 mindre projekt har drivits under ledning av lokala projektledare på utförarenheterna under olika teman nedan: Samtliga projekt har avslutats under 2010. Redovisningarna framgår av bilagorna 5-18.

Följande lokala projekt har avslutats under 2010

Rehabilitering (2)

Sittande ergonomi

Alströmerhemmet, bilaga 5

Lyftkörkort

Alströmerhemmet, bilaga 6

Kost och nutrition (1)

E-lärande - Mat för äldre   Hantverkargatan, bilaga 7

Demens (5)

Demensteam   Fridhemmet, bilaga 8

Trädgårdsodling   Fridhemmet, bilaga 9

Social samvaro   S:t Erik, bilaga 10

Trädgård och miljö   Solbacken, bilaga 11

Anhörigggrupp   Solbacken, bilaga 12

Det sociala innehållet (4)

Praktisk omsorgsträning   Alströmerhemmet, bilaga 13

Trädgårdsodling   Alströmerhemmet, bilaga 14

Sinnesstimulering   Alströmerhemmet, bilaga 15

Aktivera psykiskt sjuka   Serafen, bilaga 16

Förebyggande hembesök/insatser (2)

Hälsa och friskfaktorer   Fridhemmet, bilaga 17

Trygg förflyttning   S:t Erik, bilaga 18

5. Nya projekt 2010 och framåtblickar 2011

Stadsdelsnämnden har erhållit ytterligare medel för att driva följande sju nya projekt.

Projekt – Utvecklat kontaktmannaskap för bättre måltidssituation inom hemtjänst och servicehus

Projektet är ett för stadsdelen gemensamt projekt. Tidigare pilotkurs och grundläggande kostutbildning för kontaktmän i hemtjänst och servicehus under våren och hösten 2010 har visat på behov att vidareutveckla kontaktmännens kompetens att lösa problem i arbetssituationen samt i bemötande kring äldres mat och måltider. Projektets syfte är att utveckla och stödja deltagarna i rollen som kontaktmän för bättre mat och måltider för äldre som bor i eget boende.

Projekt - Matglädje hela livet

Vid en boendenhet på Alströmerhemmet utveckla en metod och arbetssätt för kost och måltider med syfte att förbättra och klarlägga teamwork och samarbete kring individen, tydliggöra beställningssystem, kommunikation och kostansvar samt säkerställa önskeläge/börläge. Syftet är att manualisera metod och arbetssätt med syfte att säkerställa Teamwork och samarbete kring individen, God kvalitet i både måltidssituation och mat samt Kontinuitet i måltids- och beställningsprocessen.

Projekt - Utveckla demensteam inom hemtjänsten i samverkan med landstinget lokalt

Projektet är ett för stadsdelen gemensamt projekt. Projektet vill utveckla fyra demensteam inom hemtjänst och servicehus på Kungsholmen med syfte att öka livskvalitet för de demenssjuka. Vidare har projektet ambitionen att utveckla kontakt och samspel med biståndshandläggarna samt med läkare, sjuksköterska/undersköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast på minnesmottagning och primärvård lokalt på kungsholmen.

Överenskommelse om samverkan med landstinget på länsnivå har skett. Gemensam projektplan med hälso- och sjukvården lokalplaneras att göras under våren 2011. Nationella riktlinjer för demensvård kommer att utgöra grund för samverkan.

Projekt – Utveckla bemötandemetoder för personal inom äldreomsorgen

Projektet är ett för stadsdelen gemensamt projekt. Projektets syfte är att utveckla bemötandemetoder och förhållningssätt för personalen i mötet med de demenssjuka och deras anhöriga inom såväl boenden som i hemtjänsten.

Projekt – Läkemedelsgenomgångar. Hela läkemedelskedjan, Solbackens vård- och omsorgsboende

Projektet syftar till att på Solbackens vård- och omsorgsboende hitta en arbetsmetod för läkemedelshantering och läkemedelsbehandling – från ordination till intag som är så bra som möjligt.

Överenskommelse lokalt med landstingets vårdgivare kommer att göras. Socialstyrelsens kvalitetsindikatorer för läkemedelsanvändning kommer att ligga till grund för samarbetet.

Projekt – Social dokumentation steg 7 och 8. Avslut och implementering

Dokumentationsprojektet som drivits med stimulansmedel sedan 2007 börjar nu gå mot sitt slut. Det finns behov av att implementera projektets arbetssätt och arbetsform efter projektavslut så att vunnit kunskap och samarbete inte går förlorat. Projektets ambition är att formera en gemensam utbildningsorganisation där kommunala och privata utförare samt förvaltningens beställarenhet och IT-stöd i samverkan kan fortsätta att utveckla den sociala dokumentationen inom ramen för den ordinarie verksamheten.

Projekt – Utveckla hemstöd/hemtjänst för äldre med psykosociala problem

Projektet syftar till att utveckla omsorgspersonalens kompetens och förhållningssätt för att bättre kunna hantera vardagsproblem i mötet med äldre personer med psykiska och sociala problem av olika slag. Vidare är ambitionen att utveckla former för organisation och arbetsätt i arbetsteam samt utveckla samspelet mellan utförarenheterna och biståndshandläggarna på Kungsholmen kring beställningen och utförandet.

Kungsholmen 2011-01-16

Nina Isbäck
Samordnande projektledare

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010 Bilaga 1

Projektets namn: Kostutbildning för kontaktmän inom hemtjänst och servicehus inom äldreomsorgen. Projekt 6

Avslutat: 2010-12-01

Delprojektledare: Ullrika Dahl

Projekt/ problemområde: Kost och nutrition. Förbättra måltidssituationen inom hemtjänst och servicehus

- 1. Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål/syfte)**

Öka kunskap om och kring måltidssituationen hos äldre och få stöd i rollen som kontaktman med ansvar för måltidssituationen. Man ska kunna ta med sig "sin kund" in i utbildningen och förbättra den äldres måltidssituation samt utveckla kontaktmannaskapet. Projektet är en gemensam satsning för utförare på Kungsholmen.
- 2. Vad ville vi uppnå? (mätbart)**

Ökade kunskaper hos kontaktmännen beträffande kost och hygien i måltidssituationen. En ökad livskvalite hos de äldre där de ökade kunskaperna hos pesonalen kommer dem till del i måltidssituationen vilket ska medföra ett ökat näringsintag.
- 3. Vad gjorde vi?**

Föreläsningar om kost, hygien, hjälpmedel runt måltiden, läkemedel och mat, etik och religion samt ett uppdrag kring problemlösning. Kontaktmännen följde en kund genom utbildningen och omsatte sina nya kunskaper direkt hos kunden. Det kallades "Uppdrag Stig"
- 4. Vilket/vilka resultat har vi uppnått? (Ange antal äldre och antal personal)**

48 kontaktmän fullföljde utbildningen och 34 "Uppdrag Stig" lämnades in. Resultaten hos de äldre är enligt kontaktmännen att de tack vare förbättrad kost på olika sätt uppnått ökat välbefinnande. Deltagarna i utbildningen är mycket nöjda och upplever att de fått många nya redskap att arbeta utifrån
- 5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden**

Detta projekt visar på vikten av att omsätta kunskaper i praktiken under utbildningens gång. Det visar också på vikten av att träna på att arbeta på ett lösningsorienterat sätt med hjälp av en strukturerad modell. En fortsättning är planerad 2011.

Kungsholmen den 6 / 12 2010

Nina Isbäck/ Ullrika Dahl Projektet centralt

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010 Bilaga 2

Projektets namn: Metod uppsökande verksamhet. Projekt 25b

Avslutat: 2010

Delprojektledare: Tero Tegel & Johanna Edlund

Projekt/ problemområde: Förebyggande insatser. Hur arbeta med uppsökande verksamhet inom äldreomsorgen?

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål/syfte)

Hur kan vi på en beställarenhet på ett effektiv och systematiskt sätt arbeta vidare med det uppsökande arbetet i den ordinarie verksamheten?

2. Vad ville vi uppnå? (mätbart)

- Implementera den uppsökande verksamheten i den ordinarie verksamheten.
- Hitta effektiva metoder som enheten kan använda sig av.
- Ta fram verktyg till dokumentationen för att möjliggöra såväl en kontinuerlig uppföljning samt utvärdering av arbetet.

3. Vad gjorde vi?

- Tillsatte en arbetsgrupp med huvudansvaret över det uppsökande arbetet.
- Skickade brev till alla 75 år och äldre på Kungsholmen utan pågående insatser från äldreomsorgen med erbjudande om kontakt med äldreomsorgen. Tog kontakt med alla äldre som önskade, genomförde önskade hembesök, höll i två allmänna informationsdagar samt skickade ut skriftlig information.
- Påbörjat samarbete med primärvården och andra enheter.

4. Vilket/vilka resultat har vi uppnått? (Ange antal äldre och antal personal)

- Vi har nått ut till totalt 2 331 antal äldre boende på Kungsholmen, 127 tackade ja till hembesök, 108 ville ha kontakt per telefon, 469 önskade skriftlig information och ca 200 personer kom till den Allmänna Informationsdagen.
- Implementerat det uppsökande arbetet i den ordinarie verksamheten genom arbetsgruppen samt ansvarsområdena.
- Hittat två fungerande metoder (hembesök) och nätverkande kring äldre på Kungsholmen.

5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden

- Vi har arbetat fram ett mer långsiktigt arbetssätt på enheten.
- Vi har prövat ett verktyg för utvärdering av genomförda hembesök.
- Vi har nått ut till en stor del äldre som önskade kontakt med äldreomsorgen och de äldre som var i behov av stöd blev beviljade insatser.

Kungsholmen den 14 / 9 – 2010

Tero Tegel, sektionschef beställarenheten, Kungsholmens sd

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010 Bilaga 3

Projekt: Läkemedelsgenomgångar

Avslutat: Problemområde 1. Januari 2010 Projekt 16

Delprojektledare: Kerstin Callinggård

Projekt/ problemområde: Läkemedelsgenomgångar – utbildning för sjuksköterskor Kungsholmen 2009

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas?

Förbättra kvaliteten i läkemedelsanvändningen genom att ge sjuksköterskor en bättre kunskap och förståelse för läkemedelseffekter och - biverkningar. Öka antalet läkemedelsgenomgångar.

2. Vad ville vi uppnå? (mål såväl personal som äldre)

Minska antalet läkemedel, ingen patient bör äta mer än 10 läkemedel. Utbilda samtliga sjuksköterskor vid fyra vård- och omsorgsboende samt två servicehus. Att utbildningen skall ge sjuksköterskorna kunskap och verktyg för att kunna initiera och stötta läkemedelsgenomgångarna.

3. Vad gjorde vi?

27 sjuksköterskor har fått utbildningen utifrån metodiken läkemedelsgenomgångar, läkemedelsbiverkningar och Socialstyrelsen kvalitetsindikatorer. Vilket innebär att ca 90 % har utbildningen idag. Läkemedelsgenomgångar genomförs idag vid samtliga vård- och omsorgsboenden. Under 2009 fick ca 56 % av vårdtagarna läkemedelsgenomgång med symtomskattning.

4. Vilket/vilka resultat har vi uppnått?

Alla deltagare var mycket nöjda med både utbildningen och utbildningens värde för deras arbete. En ökning av antalet läkemedelsgenomgångar under sista kvartalet 2009 jämfört med kvartalet innan. Antalet vårdtagare med fler än 10 läkemedel i stadsdelen har kontinuerligt sjunkit under 2009 och det finns en koppling mellan genomförda läkemedelsgenomgångar och minskningen av antalet läkemedel.

5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden

Sjuksköterskorna är mycket nöjda med att ha lyckats med att använda sina nya kunskaper i dialogen med läkare, kollegorna och anhöriga. Man har börjat reflektera kring det praktiska upplägget av läkemedelsgenomgångarna. Mera långsiktig planering, kombination med förlängning av ApoDos-recept, optimal förberedelse innan själva genomgången tillsammans med teamet för att spara tid. När man tittar på effekterna för vårdtagarna i form av antalet läkemedelsgenomgångar och andel vårdtagare med fler än 10 läkemedel kan man utläsa en trend till förbättring. Nästa steg blir att utveckla ett sätt att arbeta med hela läkemedelskedjan då man inte bara fokuserar på själva förskrivningen utan också på rätt hantering av de förskrivna läkemedlen.

Kungsholmen den 13/8 - 2010

Kerstin Callinggård, MAS, Kungsholmens sdf,

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010 Bilaga 4

Projekt: Läkemedelsgenomgångar/läkemedelskedjan Serafen

Avslutat: December 2010 Projekt 16a

Delprojektledare: Kerstin Callinggård

Projekt/ problemområde: Läkemedelsgenomgångar sbf. Problemområde 1

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas?

Att på Serafens vård och omsorgsboende stödja processen med att ta fram en arbetsmetod för läkemedelshantering och läkemedelsbehandling från ordination till intag – som så långt som möjligt säkerställer en säker och ändamålsenlig läkemedelsanvändning. Genomfördes på två plan på Serafens vård och omsorgsboende.

2. Vad ville vi uppnå? (mål såväl personal som äldre)

Pröva en modell för kvalitetssäkring av hela läkemedelskedjan för två avdelningar på Serafens vård- och omsorgsboende.

3. Vad kommer vi att göra/gjorde vi?

Kartläggning av läkemedelshantering - behovsanalys

Praktiskt arbete med rutiner och avvikelser

Utbildning i grundläggande läkemedelshantering för omvårdnadspersonal

Utbildning i läkemedelshantering och uppdatering i gällande riktlinjer för läkemedel till äldre för sjuksköterskor.

Läkemedelsgenomgångar – fungerar utvärderingen av insatta läkemedel?

Uppföljning av insatsen

4. Vilket/vilka resultat vill vi uppnå/har vi uppnått?

Förbättrade rutiner för läkemedelshantering

Förändringar i personalens beteende

Bättre siffror vid MASens kvalitetsuppföljningar

Samtliga läkemedelsrutiner har gått igenom förbättringsförslag har getts och ett förändringsarbete pågår.

5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden

Förbättrade rutiner för läkemedelshantering. Omsorgspersonal har lärt sig att hantera läkemedel, vikten med tiderna, vikten med vad man får krossa och vad som måste svälja hela, förvaringen av läkemedel. Att man fick reda på hur vissa mediciner fungerar och vilka biverkningar. Sjuksköterskorna: Uppvaknandet med att ”ifrågasätta” medicinering. Att titta på läkemedel med aktivt synsätt. Intressantare att utföra läkemedelsgenomgångar.

Kungsholmen den 6/12- 2010

Kerstin Callinggård MAS Kungsholmens sdf

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010

Projektets namn: Sittande ergonomi, projekt 3 **Bilaga 5**

Avslutat: 2010-07-01

Delprojektledare: Helen Lindeborg Wiberg

Projekt/ problemområde: Rehabilitering

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål/syfte)

Projektledaren har ofta uppmärksammat att brukarna inte sitter bra i sina rullstolar. Många lutar åt sidan och att bäckenet är snett placerat i stolen. Sittställningen justeras inte utan är konstant om man ska inta en måltid eller se på TV. Projektledaren antog att denna brist beror på bristande kunskap om sittställningar och hjälpmedel. Innan projektet satt brukarna inkorrekt på något sätt vid samtliga observationer. Några satt med snett bäcken, andra med sitsen framåtlutad, kuddar var felplacerade och en person satt med rullstolbordet i felplacerat så att inget stöd av bordet gavs åt armarna utan de hamnade i knäet.

2. Vad ville vi uppnå? (mätbart)

Med projektet skulle omvårdnadspersonalens kunskaper kring sittställningar och hjälpmedel höjas, vilket skulle resultera i att brukarnas sittställningar blev bättre.

3. Vad gjorde vi?

Projektet inleddes med en utvärdering av de boendes sittande genom fotografering. All personal fick möjlighet att gå en utbildning á 2,5 timmar ledd av projektledaren. Kursen innehöll grundläggande kunskap om normalt sittande och sittande i rullstol samt vad man ska tänka på och vad som kan hända om man sitter dåligt en längre tid. Kursen innehöll också grundläggande information kring rullstolar och dynor. Foton och instruktioner på hur brukaren ska sitta sattes upp i respektive lägenhet som vägledning/handledning åt omvårdnadspersonalen. Utvärderingen gjordes också via fotografering.

4. Vilket/vilka resultat har vi uppnått? (Ange antal äldre och antal personal)

All omvårdnadspersonal har erbjudits att gå kursen men alla har inte tagit erbjudandet och således inte gått kursen. Dock har 31 personer utbildats, vilket ändå utgör ca 91,2% av personalstyrkan. Personalens utvärdering visar att kursen har varit uppskattad. Ca 68% gav kursen 9 eller 10 poäng av 10 möjliga. 30 personer har svarat att kursen har gett nya kunskaper som de kommer att ha nytta av i sitt arbete. Utvärderingen visade att brukarnas sittande har förbättrats. Ingen av rullstolarna var nu i framåttippat läge. 60% av brukarna sitter bättre nu. Det visade sig dock vara svårt att jämföra brukarna före och efter utbildningstillfällena då många av brukarna vid den första utvärderingen hade avlidit innan utbildningen var färdig. Utvärderingen skedde dessutom under sommaren vilket gör att många vikarier var i tjänst, vilka inte hade deltagit i kursen och således inte hade den kompetens som övrig personal besitter. Troligtvis hade utvärderingen visat på bättre resultat om detta inte hade varit fallet.

5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden

Att satsa på utbildning för personalen har visat sig göra skillnad för brukarna. Att ha sittande ergonomi som en del i introduktionsutbildningen skulle göra stor skillnad. Att dokumentera via foto för att underlätta för personalen är något som kommer att fortgå.

Kungsholmen den 14/9 2010

Anneli Öhlander, Attendo Care

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010 Bilaga 6

Projektets namn: Lyftkörkort, projekt 4

Avslutat: 2010-01-15

Delprojektledare: Helen Lindeborg Wiberg

Projekt/ problemområde: Rehabilitering

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål/syfte)

Vid observationer av lyftförflyttningar på Alströmerhemmet har projektledaren och hennes kollega uppmärksammat brister i omvårdnadspersonalens kunskaper gällande lyftförflyttningar.

Omvårdnadspersonalen har inte varit medveten om de risker som denna förflyttning faktiskt innebär samt saknat ergonomisk kunskap gällande detta. Korta förflyttningar har endast utförts till ca 10% och vikten av personligt ordinerade selar har ej förståtts, vilket riskerade brukarens säkerhet. De flesta incidenter med lyftar beror på handhavandefel och skulle, med rätt kunskap, ha kunnat undvikas.

2. Vad ville vi uppnå? (mätbart)

Med projektet ville vi öka personalens kunskaper och praktiska färdigheter vid förflyttning med personlyft. Målen har varit att säkerhetsställa personalens teoretiska kunskaper om lyftar, lyftselar och dess praktiska användning samt att öka personalens medvetenhet gällande placering och säkerhet vid lyftförflyttningar.

3. Vad gjorde vi?

Projektledaren och dennes kollega utbildade sig till lyftkörkortsinstruktörer på LIKO. From 24/4 2009 tom 25/1 2010 har kurser á 5 timmar hållits för omvårdnadspersonalen. Kursens innehåll har varit både teoretiskt och praktiskt.

Efter utbildningstillfället har varje deltagares kunskaper prövats genom ett teoretiskt prov. Efter godkänt resultat har lyftkörkort erhållits, detta i form av en pin. Deltagarna har även fått fylla i en utvärdering av utbildningsdagen. Uppföljning på kursen har sedan gjorts i form av en enkät under februari och mars 2010.

4. Vilket/vilka resultat har vi uppnått? (Ange antal äldre och antal personal)

Vi har utbildat 89 st vårdbiträden och undersköterskor. Rehabgruppen har observerat en stor förändring gällande omvårdnadspersonalens tankesätt kring lyftar och lyftselar. De korta förflyttningarna har ökat till ca 80%. Lyftselarna stannar nu hos de brukare som har ordination. Telefonsamtalen kring fel på lyftar har blivit färre då personalen nu har kunskap och kan åtgärda mycket själva. Utvärderingen som 43 personer fyllde i visade att kursen har varit uppskattad och innehållet lärorikt samt gett ny kunskap. Uppföljningen under februari och mars visade att kunskaperna har stannat kvar och används samt att personalen upplever att de genomför en tryggare förflyttning efter kursen.

5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden

Då kursen visade på ökade kunskaper kommer projektet att permanentas i verksamheten och utbildningen kommer att hållas 1-2 ggr/år.

Kungsholmen den 14/9 2010

Anneli Öhlander

Attendo Care

**Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel
– avslutade projekt under 2010**

Projekt: Kostgruppen, E-learning, Hemtjänsten Hantverkargatan, Egen regi

Avslutat: december 2010

Delprojektledare: Arja Hellborg

Projekt/ problemområde: Kost/Nutrition, Problemområde 2. Projekt 8B **Bilaga 7**

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas?

Enhetens medarbetare uttryckte ett behov av en kostutbildning som ger en helhetsbild på en åldrande människas måltidssituation och alla fakta som kan påverka den. Det framfördes också behov av en fördjupning i diabeteskost.

2. Vad ville vi uppnå?

Vi ville att samtlig personal får ökat kunskap i måltidsfrågor i ett brett perspektiv. Att man vet hur åldrandet och sjukdomar påverkar näringsbehovet hos en människa och hur t.ex. medicinering påverkar måltidssituationen.

3. Vad gjorde vi?

Enhetens kostgrupp delade personalen i små grupper och planerade utbildningsschema för samtliga anställda på enheten (43 personal) för utbildning med hjälp av en interaktiv utbildning ”Mat för äldre” som Äldreförvaltningens enhet har tagit fram. För att genomgå utbildningen behövdes det två dagar per person. För diabetesutbildning anlätades en dietist från Äldreförvaltningen, en halv dag per personal.

4. Vilket/vilka resultat har vi uppnått?

Vid uppföljning av utbildningen kom det fram en hel del, för att ta några exempel så har medvetenheten kring måltidsfrågorna ökat hos samtliga och säkerheten i yrkesrollen har ökat. Man upplever sig kunna ge kunder råd i måltidsfrågor och vågar påverka matinköpen åt nyttigt håll. Extra fett i maten, framdukade mellanmål, mer vätska i maten, sött till Alzheimers sjuka, mångsidigare mat och bättre mathantering (hygien, datummärkning mm). Hos en del kunder ser man effekterna med blotta ögat; viktuppgång, huden inte lika torr som innan, piggare. En diabetessjuk kund har kunnat sluta med diabetesmedicinen när kosten har anpassats.

5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden

Enheten har personal som är medvetna om kostens betydelse ur olika perspektiv och kan anpassa måltiderna efter kundens behov. För kundernas del innebär personalens kunnskap att deras livskvalitet förbättras i och med att anpassad kost påverkar allmäntillståndet i stor omfattning.

Kungsholmen den 1 november 2010

Arja Hellborg

Hemtjänsten Hantverkargatan, Enhetschef, Egen regi

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010 Bilaga 8

Projektets namn: Demensteam på Fridhemmet Servicehus, projekt 11.

Avslutat: 31/12 2010 Delprojektledare: Jenny Lalita Lietz

Projekt/ problemområde: Demensvård.

1. **Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål/syfte)** **Problemet för de dementa** samt minnessvaga på Servicehuset var att när de blev sämre i sin sjukdom kunde de inte bo kvar på servicehuset pga. förändrat omvårdnadsbehov. Ofta ökade inslag som oro, ångest samt isolering hos denna grupp vilket resulterade i att fler larm inkom, boende började vandra och gick bort sig samt nedsatt delaktighet vid omvårdnadssituationer vilket försvårade omvårdnadsarbetet.
Målet med projektet är att permanent ha ett demensteam på Fridhemmets servicehus så att vi kan erbjuda personer med demenshandikapp samt minnesproblematik ett bra och varaktigt boende på servicehuset.
2. **Vad ville vi uppnå? (mätbart)** **Med en specialiserat demensteam var målet att 100% av teamets boende skulle kunna bo kvar.**
3. **Vad gjorde vi? Vi skapade en vårdteam bestående av fyra undersköterskor, 1 leg. Sjuksköterska, 1 leg. läkare samt en projektledare.** Utförda åtaganden enl. projektperioder: **Period 1:** Silvia Hemmets Demensutbildning för undersköterskor, Leg. Sjukgymnast samt Leg. Arbetsterapeut.
Period 2: Demenscentrums demensutbildning samt utbildning i Taktil stimulering. Handledning: 2 ggr/ månad med extern handledare för omvårdnadspersonal samt HSL-personal vid behov. Veckomöte: en gång/ vecka med teamet samt projektledare. Projektledaren har bistått med skrivande av genomförandeplaner, kontaktat samt informerat externa kontakter så som anhöriga och gode män, lösa logistikproblem, utveckla teamets effektivitet, utvecklat nya arbetsmetoder, skapat drifrutiner, ansvarat samt skapat utbildningar samt haft fullt ansvar för demensteamets arbete.
Anhörigräffar: Anhöriga samt gode män har bjudits in till träffar samt föreläsningar 2 ggr/ år.
4. **Vilket/vilka resultat har vi uppnått? (Ange antal äldre och antal personal)**
100% av de utvalda boende har kunnat bo kvar enl. kvarboendepincipen. Två personer har avlidit och tre nya personer har tillkommit. Viktuppgång hos 7 av 13 boende tack vare sociala matsituationer med flera boende samt personalstöd. Alla boende tillhörande demensteamet har fått sina mediciner genomgångna och justerade. T ex reduktion av oro/ sömnmedicinering. Specialteamet har även inneburit att kontakten med kungsholmens biståndsbedömare har ökat då teamets boende behöver mer omvårdnadstid för att kunna bo kvar i sin hemmiljö.
5. **Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden - vårdkvaliteten kan bara bibehållas om den demenssjuke har tillräckligt med omvårdnadstid.** - Projektet har förhoppningsvis skapat en djupare kännedom omdementas behov. - Att dementa kan bo kvar i sina hem hela sina liv med specialiserad personal. - Projektet har givit ökad kontak med anhöriga och biståndsbedömare. - Sociala måltider har givit ökad viktuppgång. - Medicin-genomgången av boende har kunnat optimera projektdeltagarnas medicinanvändning.

Verksamhetschef: Karin Olsson Stameus. TemaBo

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010 Bilaga 9

Projektets namn: Trädgårdsodling projekt 14

Avslutat: 31/12-2010

Delprojektledare: Gunilla Stevemar

Projekt/ problemområde: Demensvård

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål/syfte)

Trädgårdsprojektet syftade till att ge gästerna på dagvården Titania större möjlighet till utevistelse, stimulans och social aktivitet genom att aktivt delta i odlingen och se grödan växa och till slut njuta av resultatet genom att tex äta stuvade morötter som gästerna själva odlat.

2. Vad ville vi uppnå (Mätbart)

Vi ville uppnå att deltagarna på dagvården fick njuta av att följa de olika årstiderna i trädgården och få stimulans genom att delta i odlingen av grönsaker och blommor. I enkäten som delats ut till alla 33 deltagare i dagvårdverksamheten svarade 97% att de upplevt trädgårdsodlingen som enbart positiv samt att de önskar fortsätta med odlingen. De 33 tillfrågade upplevde även att deras synpunkter tillvaratagits av personalen. Övriga 3 % upplevde inte att deras motivation hade ökat i och med odlingen samt ökad delaktighet i gruppen.

3. Vad gjorde vi?

Trädgårdprojektet planerades av personalen och gästerna. Vi planerade och inhandlade växter, verktyg samt förkläden. Vi förkultiverade plantor som sedan sattes ut och sköttes under sommaren. Regnmätaren har avlästs kontinuerligt. Vi höll skördefest hölls i slutet av odlingsperioden och gästerna fick avnjuta grönsakerna de odlat. Båda grupperna av gäster har varit på besök på Ulriksdals slottsträdgård och Tulpanernas hus. Alla aktiviteter har redovisats i dagboksform samt genom fotoalbum.

4. Vilket/vilka resultat har vi uppnått? (antal äldre, antal personal).

Tre medarbetare samt 33 gäster har deltagit i trädgårdsprojektet. 97% av gästerna har varit mycket nöjda med trädgårdsprojektet enl. enkäten. Trädgårdsodlingen kommer att fortleva genom att medarbetare och gäster har iordningställt en odlingslott på gården där det kommer att fortsätta odlas varje år. Vi har nu en del perenner och kommer komplettera med tex potatis och de grönsaker gästerna önskar varje år. För att fortlevnaden av trädgårdsprojektet skall kunna garanteras är det viktigt att vid nyrekrytering av personal hitta personer som är trädgårdsintresserade.

5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden?

Kungsholmen den 29/10 2010

Karin Olson Stameus, Verksamhetschef, TemaBo

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010

Projektets namn: Utemiljöer Trädgård och miljö, projekt 13

Avslutat: december 2010

Delprojektledare: Sandra Otarola

Projekt/ problemområde: Demensvård **Bilaga 11**

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål/syfte)

Trädgården på baksidan av Solbacken hade inga blommor och var allmänt tråkig med ingenting som man kunde titta på eller njuta av, det växte bara gräs.

Både den fysiska och psykiska hälsan påverkas positivt av kontakten med naturen.

Undersökningar visar att när människorna vistas i grönt områden blir man friskare, mindre deprimerade och mindre läkemedelsberoende.

En trevlig trädgård erbjuder många möjligheter till fysisk aktivitet och social samvaro. Kontakten med naturen motverkar stress och den kan stimulera personerna som är nedstämda.

2. Vad ville vi uppnå? (mätbart)

Öka på utevistelser genom att bjuda på en gård som är finare, som har blommor och som har kryddor och växter som doftar som kan vecka minnen. Vi ville göra en attraktiv utemiljö för att öka på utevistelser.

Att kunna använda naturen och växter som minnesträning.

När den egna rörligheten blir sämre är det viktigt att kunna ha närmiljö som är attraktiv och som lockar till att vara ute.

En tråkig utsikt kan vara ett hinder för att uppmuntra för utevistelser.

3. Vad gjorde vi?

Vi anlät en trädgårds specialist som kom med förslag som sedan blev det till att förändringar gjordes i trädgården.

Härmed kommer specifikationen på vilka växter som har planteras på trädgården :

-Jordförbättring, plantering, krattning, klippning av buskar, R dress, U-jord säckar, Prästkragar, Timjan, Rosmarin, Tomat plantor, Salvia, Nejliska, Murgröna, Jätteverbena.

4. Vilket/vilka resultat har vi uppnått? (Ange antal äldre och antal personal)

Trädgårdsarbete och krattning av löv för våra boende som är pigga har blivit en möjlighet som inte fanns tidigare. Arbetet i trädgården har haft en positiv inverkan på hälsan, den har minskat stress på våra boende som alltid är lite oroliga eller rastlösa. Anhöriga, personal och framförallt våra boende har upplevt en stor förbättring av trädgården. Besöket till trädgården har ökat markant, våra äldre älskar att stryka handen på tex. lavendel eller timjan som nu finns på trädgården.

Vi kommer att redovisa resultat av arbete genom bilder på före och efter arbete av trädgården.

5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden.

Närmiljön är av jätte betydelse för alla människor särskild för personer som har minnessvikt.

Känslan av trygghet och en attraktiv närmiljö ökar motivationen att gå ut .

Nu har vi en fin plats att kunna gå till och beskåda vackra växter, en plats för att kunna även väcka gamla minnen.

Det finns fortfarande förbättringar som är önskvärda för att kunna erbjuda mera till våra boende. Önskvärt är en sort fontän med rinnande vatten och även en liten lusthus.

Stockholm 2010-11-08

Sandra Otarola, chef Solbacken, Attendo Care

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010

Projektets namn: Anhörig Stöd/Anhöriggrupp Solbacken Projekt 15

Avslutat: december 2010

Delprojektledare: Sandra Otarola

Projekt/problemområde: Demensvård **Bilaga 12**

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål/syfte)

Målsättningen är dels att närstående skall öka sin kunskap om vad det innebär att deras anhörige har fått en demenssjukdom och hur detta kan påverka det dagliga livet, dels att man via föreläsningar skall få råd och tips på hur man på olika sätt kan underlätta och hantera vardagen. Dessutom är en av målsättningarna att anhöriga på detta sätt kan träffa andra som är i samma situation som de själva.

Strävan är att öka kunskap och ge praktiska råd som ska vara användbara och relevanta för deltagarna i kontakten med sin närstående som drabbats av demenssjukdom.

Målet är också att erbjuda en möjlighet att diskutera frågor kring demens och få ämnet belyst ur olika synvinklar.**2.Vad ville vi uppnå? (mätbart)**

Öka kunskap på demens sjukdomar bland anhöriga. Samtidigt förbättra samarbete med anhöriga och personal. Underlätta för anhöriga samvaro med sina nära och kära som har drabbats av demens.

3.Vad gjorde vi?

Anlitade en välkänd föreläsare Inge Axell som har gedigna kunskaper inom Demens.

Bjöd till 2 olika föreläsningar där vi erbjöd anhöriga på god smörgåstårta.Under varje föreläsning presenteras olika tema som Inger Axell går igenom samt diskussionsfrågor. För att diskussionerna skall bli så innehållsrika som möjligt ska anhöriga ställa frågor efter föreläsning. Förslagsvis avslutas varje träff med att gruppen gör en utvärdering av innehållet samt som anhöriga kan önska sig ett tema till nästa föredrag
Första föreläsning: Tema Demens Hur är det att drabbas av demens?

Vad är demens?Utredning, av demenssjukdomar. Rehabilitering och aktiviteter.Miljöer anpassade för personer med demens.**Andra föreläsning: Tema äldres hälsa** Denna föreläsning ska ge anhöriga möjligheter att fördjupa sina kunskaper inom ämnet om vad som kan främja äldres hälsa. **Vilket/vilka resultat har vi uppnått? (Ange antal äldre och antal personal).**

För att kunna utvärdera föreläsningar att vi gjort en enkät med följande frågor till anhöriga:

Motsvarade föreläsningar dina förväntningar?	ja	nej	<i>Samtliga deltagare har svarat ja</i>
Upptog något del för kort tid ?	ja	nej	<i>Samtliga deltagare har svarat nej</i>
Upptog någon del för lång tid?	ja	nej	<i>Samtliga deltagare har svarat nej</i>
Saknade du något som borde ha varit med?	ja	nej	<i>De flesta har svarat nej</i>

Övriga kommentarer: *Inger Axell får berömd för sitt sätt att föreläsa En del vill ha mera information om forskning och botemedel Vi på Solbacken får beröm för initiativ att starta anhörig utbildning Somliga vill försätta med flera föreläsningar.Anhöriga vill ha mera föreläsningar*

Resultat på enkäten i pappersform finns att lämna in om så önskas

3.Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden

Förbättra anhörigas förståelse av demens, förbättra samarbete mellan personal och anhöriga.

Önskvärt är att kunna fortsätta erbjuda anhöriga mera kunskap om demens sjukdomar samtidigt ett forum att kunna umgås med andra personer som befinner sig i samma situation.

Kungsholmen den 2010-11-08

Sandra Otarola, Chef Solbacken,Attendo Care

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010

Projektets namn: Praktisk omsorgsträning för undersköterskor och vårdbiträden. Projekt 18 **Bilaga 13**

Avslutat: November 2010

Delprojektledare: Nils-Jöran Wårheden

Projekt/ problemområde: Sociala innehållet

Vårdpersonals ökade brist på förståelse för brukarrollen.

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål/syfte)

Öka förståelsen och kunskapen för personal kring brukarens situation att vara utlämnad till att behöva hjälp och omsorg i vardagen.

Upplivsbaserad kunskap i form av praktiska övningar inom hygien, förflyttning, matning och munvård.

Vad ville vi uppnå ? (mätbart)

Utbilda personal och ge dem kunskap och öka förståelsen för att som brukare vara i en situation där behov av hjälp och omsorg är nödvändigt. Omsorgspersonal glömmer lätt i sin yrkesprofession hur det kan kännas att vara vårdtagare eller brukare och ständigt vara i behov av hjälp

2. Vad gjorde vi?

Praktiska övningar om hygien, matning, munvård och förflyttning. Förebyggande trycksårs profylax.

Bäddning, byte av sängkläder med personal som agerade som brukare. Muntlig genomgång av basala hygienrutiner och trycksår

3. Vilket/vilka resultat har vi uppnått ? (Ange antalet äldre och Antalet personal)

Ett 40 tal personal har genomgått utbildning i praktiskt omsorgsarbete. Efterföljande diskussioner och muntliga

utvärderingar visade att personal har fått en ökad förståelse för sin egen roll i kontakten med brukaren. Att de inser brukarens underläge i de olika omsorgssituationer där de behöver hjälp. Personal som genomgått utbildning påstår att de numer tänker på att fråga och förklara för brukaren vid olika hjälpmoment.

De tänker också på sitt eget förhållningssätt och arbetssätt så att brukaren själv kan påverka sin hjälpsituation

4. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden?

Förstå sambandet mellan praktisk erfarenhet och empatisk förmåga. När personal ger omsorg till brukare som har behov av hjälp, hamnar brukaren ofta i en underläges situation och deras behov åsidosätts. Ibland leder detta till att brukaren finns till för personal istället för att personal finns till för brukaren. Nyttan för framtiden är att personal i sin yrkesroll, förstått att de är en resurs till brukaren. Som i sin tur leder till att brukaren får de omsorger som de har behov av och möter förståelse för sina nedsatta funktioner som är en följd av en normal ålderdom.

Anneli Öhlander, Attendo Care

Projektets namn: Trädgårdsodling (Från planta till tallrik) projekt 19

Projektid: december 2010

Bilaga 14

Delprojektledare: Maja Nykvist, delprojektledare Helene Lindeborg

Projekt/problemområde: Sociala innehållet

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål och syfte)

Genom intervjuer som gjorts med 10 boende på Alströmerhemmet framkommer det av samtliga att de önskar få komma ut och vistas i rogivande miljö som ger sinnesstimulering, intryck och en plats där minnen väcks. Syftet med projektet var att ge de boende på Alströmerhemmet en större möjlighet till aktivitet och social samvaro genom olika trädgårdsaktiviteter såsom odling, plantering och gallring. Att ge boende möjlighet att vistas i en sinnesstimulerande miljö. Målet är att skapa en rogivande och användbar trädgård som ger möjlighet att främja livskvaliteten för samtliga gruppdeltagare där de som önskar ska få möjlighet att känna ansvar och känna tillfredsställelse när man lyckas.

2. Vad ville vi uppnå? (mätbart)

Målet kommer att mätas och jämföras med intervjuer gjorda före och efter gruppernas första och sista träff (Se bilaga 1 och 2) samt minnesanteckningar från gruppträffarna. Efter intervjuer med 10 boende på Alströmerhemmet har det framkommit att de saknar meningsfulla uppgifter i vardagen, ett ansvar över någonting, de känner att de inte får komma utomhus tillräckligt ofta och de känner sig ensamma. Detta mönster ville vi bryta genom att starta upp grupper som får medverka i skapandet av en fruktbar trädgård.

3. Vad gjorde vi?

Projektet startade under hösten 2009 genom att arbetsterapeuterna Linda Lagerqvist och Helen Lindeborg Wiberg började anlägga en trädgård. Deltagarna till projektet har valts ut genom vissa kriterier som intresse, utökat aktivitetsbehov samt önskemål om att få delta i projektet. Mellan april och juni har två grupper, en inriktad på upplevelse och den andra aktiverande, träffats två gånger i veckan á 1 timme. Arbetsterapeuterna Helen och Maja Nykvist har organiserat och planerat träffarna. Grupperna har planterat, odlat, vattnat, rensat, samtalat och återupplevt minnen. Efter varje träff har minnesanteckningar förts.

4. Vilket/vilka resultat har vi uppnått?

Under projekttiden har 8 boende aktivt medverkat i trädgårdsgruppen. 4 med fokus på upplevelse 4 med fokus på aktivt genomförande. Två personer har av olika anledningar inte medverkat som planerat. 100% har funnit en tillfredsställelse i att medverka aktivt och även passivt. Genom intervjuerna framkom att 8/8 tyckte att odling av egna växter och se dessa växa samt att få skörda var njutbart att få uppleva och känna ansvar för. 3/8 boende tyckte att helheten i trädgården var värdefullt och roligast. 3/8 personer njöt mest av att bara vara med och titta då andra arbetade. Efter utevistelse har 100% varit mer upprymda än vid innevistelse. 4/8 säger att de sovit bättre efter trädgårdsgruppen. Anhöriga har även deltagit i aktiviteter och inspirerat och tillfört samtalsämnen från t.ex. barndomsminnen. Deltagandet har varit beroende av att omvårdnadspersonal hjälper de boende till trädgården, flertalet gånger har boende missat grupptillfället på grund av att personal glömt tiden trots påminnelse från projektledare.

5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden?

Efter projektet finns nu en härlig trädgård att vistas i, vilken ger möjligheter till rogivande och inspirerande möten tillsammans i grupp eller med anhöriga. Trädgårdsaktiviteter kommer i framtiden att planeras och arrangeras av verksamhetens aktivitetsansvarige, Elisabet Eriksson. Så länge vädret tillåter fortsätter grupper och aktiviteter i trädgården löpande. Kommande säsonger fortsätter aktivitetsansvarige aktivt underhålla, planera och nyttja trädgårdens resurser tillsammans med boende på Alströmerhemmet.

Emma Larsson

Alströmerhemmet/Attendo Care

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010 Bilaga 15

Projektets namn: Sinnesstimulering för äldre med stora behov. Projekt 20

Avslutat: November 2010

Delprojektledare: Wiviann Ankargård, Amina Ekholm

Projekt/ problemområde: Sociala innehållet

Fysisk och psykisk ohälsa, passivitet/apati och inaktivitet

Social isolering, förändrad livssituation

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål/syfte)

Förebygga och minska social, fysisk och psykisk ohälsa.

Ge ökad livs kvalitet, förbättra sömn och aptit. Öka social gemenskap. Utveckla och skapa en harmonisk och trygg miljö i vardagen. Att genom sinnesstimulering öka välbefinnandet för de boende här och nu och i framtiden.

2. Vad ville vi uppnå? (mätbart)

Bättre aptit, bättre sömn, ökad social gemenskap, harmoni och glädje.

3. Vad gjorde vi?

Beröringsmassage, ljusterapi, syn och doft upplevelser. Individuella ”träffar” och i grupp. Utflykter.

4. Vilket/vilka resultat har vi uppnått? (Ange antal äldre och antal personal)

Gladare människor på boendet, ökad social gemenskap. Lugnare och harmoniskare boende. Som lett till ökad trygghet och bättre sömn. 10 st mer kommunikativa brukare som längtat efter tillfällena med de 2 personal som gett sinnesstimulering.

5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden?

Att det fortgår efter projektavslut. Att personal får utbildning i beröringsmassage och öka kunskapen om att ta tillvara och stimulera de sinnen som finns.

Kungsholmen den 14 / 9 2010

Anneli Öhlander, Attendo Care

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010 Bilaga 16

Projektets namn: Aktivera och stimulera äldre med psykisk sjukdom. Projekt 23

Avslutat: december 2010

Delprojektledare: Gosia Holmberg, Bitr. enhetschef, Leg sjukgymnast (08-508 08 825)

Projekt/ problemområde: Sociala innehållet

1. Problemområdet:

Äldre som bor på Linnéagården på Serafens Vård och Omsorgsboende har mycket sällan erbjudits aktiviteter. Att aktivera och stimulera de äldre var inte en naturlig del i det dagliga arbetet för omvårdnadspersonal. Aktivera och stimulera de äldre enligt metoder som är anpassade för personer med psykisk sjukdom.

2. Vad ville vi uppnå?

Erbjuda varierande aktiviteter och stimulera socialt äldre med psykisk sjukdom som bor på Serafens Vård och Omsorgsboende. Arbeta efter metoder som är anpassade för målgruppen.

3. Under projekttiden gjorde vi följande:

- Statistik över aktiviteter och olika former av stimulans på Linnéagården sammanställdes d.v.s. ”utgångsläge”.
- Målgruppens önskemål och intresse har identifierats genom individuella samtal. Önskemål sammanställdes
- Uppstart eftermiddag med all personal på avdelningen har genomförts.
- Kompetenshöjande insatser: föredrag/kurser/workshop/ handledning.
- Handledande arbetsterapeut var aktiv på avdelningen under alla vardagar. En gång i vecka utvärderades veckans aktiviteter, planerades kommande , fördelades resurser och bestämdes i arbetsgruppen vem som ansvarar för enskilda aktiviteter .
- Äldre testade olika aktiviteter: sång, dans, Qi Gong, gymnastik, bingo, fika, bakning, utevistelse, fika på balkongen, handverk, minneslådor, lunch ute och boendeträffar.
- Datorprogram och spel testades och utvärderades
- Vi såg på måltider som social aktivitet
- Vi pratade mycket om bemötande och försökte gemensamt hitta bra strategier

4. Resultat:

Antal aktiviteter som erbjuds har ökat från 0-1 till minst 7 per vecka. Isolering bland några äldre har minskat. Några äldre rör sig fritt i hela huset och deltar i stora evenemang på Serafen. Projekt involverade ca 23 tillsvidare anställda och ca 4-6 behovsanställda. Projektarbete berörde 23 äldre med psykisk diagnos.

5. Framtiden:

Vi kommer aktivera och stimulera våra äldre på avd, både i små grupper och individuellt. Vi kommer att använda oss av vår erfarenhet ”aktivitetsbank”, våga prova nya aktiviteter och fortsätta ett bra samarbete mellan arbetsteam. Vi vill att våra äldre ska kunna bestämma över sin vardag och därför kommer vi att fortsätta med boendeträffar. Vi vill sprida vår kunskap till andra arbetsteam på Serafens Vård och Omsorgsboende.
Kungsholmen den 14/9 2010

Gosia Holmberg

Enhetschef, Egen regi Kungsholmens sdf

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010   Bilaga 17

Projektets namn: ”Den äldre människan”- Hälsa och friskfaktorer

Avslutat: 31/12- 10 projekt 24a

Delprojektledare: Jenny Lalita Lietz

Projekt/ problemområde: Förebyggande insatser

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål/syfte)

Projektets mål var att ge de boende kunskap och inspiration genom föreläsningar som skulle kunna ge ny kunskap till att förbättra boendes livskvalitet. Projektet syftade till att också förändra perspektivet från sjukdomar och diagnoser till friskhetstänkande hos boende, personal och anhöriga.

2. Vad ville vi uppnå? (mätbart)

Genom en kvalitativ undersökning ville vi se hur många som upplevt att föreläsningarna de deltagit i lett till livsstilsförändringar. (enkät till boende utdelad)

3. Vad gjorde vi?

De boende, anhöriga och personal blev inbjudna till gästföreläsare;
Ssk Rita Stolpe, 5 föreläsningar om mental hälsa
Leg. Läkare Lennart Jertéus, 2 föreläsningar om det goda åldrandet.
Professor Edgar Borgenhammar, 2 föreläsningar om livets goda sidor.
Leg. Samtalsterapeut Monica Stenberg, 5 föreläsningar/ samtal om livet.
Leg. Sjuksköterska Iris Drevenlid, Hjärnans åldrande samt prevention.

4. Vilket/vilka resultat har vi uppnått?

61% av de svarande ansåg att föreläsningen hade givit kunskaper till att förbättrad/ förändrad den svarandes vardag, 4 % svarade att de ej visste, 35% svarade att de ej upplevde någon förändring.

5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden

- Föreläsningar ger livsstilsförändringar hos denna grupp äldre.
- Föreläsningarna ger boende och personalen tillfälle att mötas.

Kungsholmen den 1 / 11 2010

Verksamhetschef Karin Olsson Stameus TemaBo

Redovisning av 2007-2009 års stimulansmedel – avslutade projekt under 2010 Bilaga 18

Projektets namn: Trygg förflyttning – för en ökad patientsäkerhet. Projekt 24C

Avslutat: december 2010

Delprojektledare: Anna-Lena Jönsson, Fredrika Bolse

Projekt/ problemområde: Förebyggande insatser

1. Vad var problemet som skulle åtgärdas? (Mål/syfte)

Förflyttning med lyft utgör en stor risk för brukaren då handhavandet av mekaniska apparatur innebär ett stort ansvar för personalen. Projektledare och medarbetare har under året på S:t Eriks äldreboende uppmärksammat brister gällande förfarandet kring säkra förflyttningar kring lyft. Målet var att genom att utbilda personalen säkerställa trygga och säkra förflyttningar med lyft och ge omvårdnadspersonalen ökade kunskaper om den äldre/boendes särskilda behov vad gäller lyft och lyftselar. Målet var även att undvika risken för skador och olyckor i omvårdnadssituationen som kan drabba den äldre/boende.

2. Vad ville vi uppnå? (mätbart)

Målet med projektet var att genom att utbilda samtlig personal säkerställa trygga och säkra förflyttningar med lyft och ge omvårdnadspersonalen ökade kunskaper om den äldre/boendes särskilda behov vad gäller lyft och lyftselar.

3. Vad gjorde vi?

Kunskapstest och enkät inför utbildningen genomfördes innan respektive efter utbildningen. Tre dagars lyftutbildning genomfördes under hösten 2009 för all personal på S:t Eriks äldreboende. Utbildningen genomfördes av utbildade instruktörer i lyftkörkort från Rehabteamet Care Team. Efter en dags grundutbildning erbjöds samtliga deltagare uppföljning 6 månader efter första utbildningen på två timmar enligt projektplanen, varav tretton personal deltog. I uppföljningen ingick en praktisk del samt enkät. Efter praktisk och teoretisk del följdes projektet upp av en utvärdering. Samtliga som genomfört den praktiska utbildningen på 8h fick intyg och en pin.

4. Vilket/vilka resultat har vi uppnått? (Ange antal äldre och antal personal)

Vi har utbildat totalt 26 personal med varierande vårdutbildning. Utvärderingen på kursen visade att utbildningen varit mycket uppskattad och lärorik. Projektledare och omvårdnadsansvariga har uppmärksammat att personalen efter genomförd utbildning nu mera arbetar efter ett patientsäkerhetsperspektiv i det dagliga arbetet. I samband med uppföljningstillfällena som var efter 6 månader fördes diskussioner kring patientsäkerhet och lyft vilket ytterligare har lett till ökad förståelse och kunskap hos personalen. Enligt utvärderingarna upplever personalen att de känner sig tryggare och säkrare i samband med förflyttning med lyft vilket indirekt påverkar patientsäkerheten i verksamheten. Under projektets gång har det av personalen påtalats att det finns ett stort behov av kontinuerlig uppföljning av lyftutbildning samt vikten av att all personal även timvikarier får samma utbildning för att kunna jobba på ett tryggt och säkert sätt.

5. Vilken nytta har vi haft av projektet inför framtiden

Utbildningen har satt igång diskussioner i arbetsgruppen gällande implementering av lyftkörkort för nyanställd personal. Inga beslut är tagna inför framtiden då ny vårdgivare tar över 2011.

Kungsholmen den 21 / 10 2010

Maud Furness Carema